

[Undervisningsministeren.]

betænkning i oktober 1952, og som i henhold til sit kommissorium har stillet forslag om en ny ungdomsskolelov, omfattende ikke blot den særlige ungdomsskole for de 14—18-årige, men også de andre hermed beslægtede skoleformer som aftenskoler, efterskoler m. v., samt i naturlig forbindelse hermed om fritidsforanstaltninger for ungdommen.

Det forelagte forslag er i nær overensstemmelse med det i ungdomsskolekommissionens betænkning indeholdte udkast til lovforslag. Jeg har derfor i mine bemærkninger til lovforslaget i det væsentlige kunnet henholde mig til den i kommissionens betænkning indeholdte, righoldige belysning af de mange betydningsfulde problemer, der knytter sig til spørgsmålet om samfundets indsats til fremme af ungdommens opdragelse og udvikling.

På et enkelt punkt er forslaget dog afvigende fra kommissionens, idet jeg ikke har medtaget den af kommissionsflertallet foreslåede § 3 angående muligheden for gennemførelse af en vis udvidelse af undervisningspligten.

Efter indgående overvejelse har jeg ladet denne bestemmelse udgå af det lovforslag, der fremsættes for rigsdagen i dag. Kommissionsflertallet havde ønsket indført en forsøgmæssig adgang for de enkelte kommuner, der måtte ønske det, til at udvide undervisningspligten for de i kommunen bosatte unge med et enkelt år efter folkeskolens afslutning. Forslaget herom var dog omgivet af så mange betingelser og ledsaget af så mange undtagelsesbestemmelser, at den foreslåede ordning næppe ville finde væsentlig udbredelse eller få væsentlig praktisk betydning — hvortil kommer, at forslaget selv i denne begrænsede form ikke havde kunnet vinde enig tilslutning i kommissionen.

I betragtning heraf og under hensyn til den mangel på lærere og lokaler til ungdomsundervisningen, som man må regne med endnu nogle år frem i tiden, er jeg kommet til den opfattelse, at fremsættelsen af et forslag svarende til kommissionsflertallets § 3, ville være af yderst ringe betydning på nuværende tidspunkt, og at det i det hele vil være det bedste at vente endnu nogle år med at tage stilling til det afgørende spørgsmål, om undervisningspligten bør udvides i et vist omfang.

Lovforslaget er bortset herfra praktisk talt overensstemmende med det forslag, ungdomsskolekommissionen har udarbejdet og gjort så udførligt rede for i sin betænkning.

Man har anset det for praktisk at samle lovbestemmelserne angående ungdomsskoler, aftenskoler og andre lignende skoleformer, der hidtil har været givet ved særlige love for hver skoleform, i een lov.

Man har derhos i samme lovforslag optaget bestemmelser angående de nydannelser indenfor lovgivningens område med hensyn til spørgsmålet om ungdommens fritidsbeskæftigelse, som ungdomsskolekommissionen i henhold til sit kommissorium har stillet forslag om. Der er således i lovkomplekset foreslået indføjet nye tilskudsbestemmelser vedrørende fritidsklubber, lokaler til ungdomsforeninger, lederuddannelse m. v.

På det undervisningsmæssige område er der for første gang foreslået lovbestemmelser om brevskoler, der under visse betingelser skal kunne opnå statstilskud.

I ministeriets bemærkninger til lovforslaget indeholdes en skønsmæssig beregning af den merudgift, der kan opstå som følge af de nye bestemmelser, men jeg ønsker stærkt at understrege, at denne beregning er — og efter forholdets natur må være — af rent skønsmæssig karakter, idet udgiften ved de forskellige foranstaltninger jo helt beror på den udbredelse, disse måtte finde.

Da jeg for mit vedkommende tillægger det fundamental betydning for hele samfundet og dets fremtid, at den ungdom, som dette lovforslag tager sigte på, beskæftiges på dygtiggørende og udviklende måde, er det mit håb, at det tilbud, som gives ved dette lovkompleks, må blive modtaget og udnyttet i det videste omfang, og det er min tro, at det økonomiske offer, der herved bringes fra statens side til ungdommens vel, er godt anvendt og vil give et udbytte, som rigeligt er offeret værd.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale det fremsatte lovforslag til velvillig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Sønderup): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere.

Den stærke fremgang i landbrugets mekanisering har naturligt medført, at man